

KUSTBON

Prenumerationspris:

 $\frac{1}{1}$ år Ekr. 2:— $\frac{1}{2}$ " " 1:—

Estlandssvensk tidning

Utgivare och redaktör: N. Blees, Rütli 9, Tallinn

Pren. pristil, utlandet:

 $\frac{1}{1}$ år Ekr. 3:— $\frac{1}{2}$ " " 1:50

“Vippalsvenska skolan” invigd.

Söndagen den 16 juni hade Vihterpalusvenskarna en högtidsdag. Då invigdes nämligen ortens nybyggda svenska skola kl. 10 f. m. i byn Alliklepe. Det var ett stort steg framåt för svenskarna därborta, ty på denna skola — eller rättare sagt på skolans förläggning till svenskbyarna — beror så mycket. Genom det nya skol- och föreningshusets tillkomst har nu ett länge känt behov blivit uppfyllt, och det tack vare energiska ortsborns initiativ och kraftiga medverkan samt välbehövliga penningeunderstöd från Sverige.

Dagen begicks också vid vackert solsken på ett mycket värdigt sätt. Svenskarna på orten hade kommit “man ur huse” och stora skaror från Rikull och grannöarna jämte omgivning hade infunnit sig; inalles bortåt 400 personer hedrade festen med sin närvaro.

Ordföranden i ortens S. O. V:-avdelning herr W. Gottkamp, som nedlagt de största förtjänsterna på byggnadens tillkomst, hälsade de närvarande hjärtligt välkomna. Så började festligheterna med den andliga invigningsakten, som förrättades av kyrkoherde S. Danell från Noarootsi. Kyrkoherde Danell talade både på svenska och estniska. Härligt klingade både “Sommarpsalm” och “Vår Gud är oss en väldig borg”. Höbrings sångkör under lärare A. Westerbergs ledning medverkade med vackert utförda och välklingande sångnummer — även ortens svenska kör sjöng.

Efter det sedvanliga andliga programmet framfördes hälsningar. Svenske folksekreteraren N. Blees hälsade på estniska och svenska som kultusministeriets representant. Därpå framförde S. O. V:s ordf. M. Westerblom föreningens lyckönskan. Vidare talade pastor Isaksson och kommunalordf. Söderman. Telegram hade sänts av byrådirektör N. Källström och pastor Hj. Pöhl. —

Bl. a. får man icke glömma den naturtrogna föreställningen av ett gammalt “Vippallbröllop”, som utfördes av 30 ortsbor. Det var synnerligen tilltalande.

Ortens mest intresserade svenska kvinna Ano Engblom hade på grund av ålderdom och sjukdom icke kunnat komma tillstädes. En expedition av festdeltagarna vandrade därför hem till henne för att uppvakta på denna märkesdag, över vilket hon blev mycket glad. — Senare på kvällen uppläste lärare A. Samberg en av honom för det högtidliga tillfället författad dikt, som ännu icke kommit “Nya Kustbon” tillhanda.

Programmet utfylldes dessutom av ett lotteri och servering av förfriskningar.

Sent på eftermiddagen avlägsnade sig gästerna mycket nöjda med den vällyckade festen.

Svenska gymnasiet.

Ny första klass öppnas. Lotterimedel beviljats.

Svenska gymnasiet i Haapsalu öppnar i höst en ny första klass. Riksföreningens Stockholmsavdelning har lovat stå för kostnaderna. På samma gång vi

ha nöjet meddela om detta kunna vi även meddela den glädjande nyheten, att Stockholmsföreningen beviljats 10.000 kronor lotterimedel för verksamheten för estlands-svenskarna och då huvudsakligen för det svenska gymnasiet. Ekonomin synes därför nu — tack vare även andra medel — vara bebyggad för en tid framåt.

Nya elever böra anmäla sig till rektor A. Üksti, Viedemani 35, Haapsalu.

Vår sorgliga fiskmarknad.

I går åto vi strömmingsflundror till middagen? Två urtagna och upptäckta strömmingar lagda mot varandra med mellanlägg av dill och läckert knaprikt stekta efter rullning i ägg och rivebröd. Strömmingen kostade sex öre kilot på huvudsadens torg.

Den som är vän av fisk kan verkligen frossa här i staden på denna mat som oftast betingar ett så lågt pris att man häpnar. När strömmingen kostar 6 öre kg. på torget, vad får då fiskaren? Estlands svensktrakter ha ju i hög grad blivit lidande på senare års usla fiskmarknad. I Sverige har fiskarkrisen rått i åtskilliga år, men på allra sista tiden ha fiskarna börjat organisera sig för att få någon reda på fiskpriser och torgtillförsel. Man behöver numer icke frukta dessa oerhörda växlingar i priset som en oreglerad marknad medför och som blir en hel yrkesgrupps ruin.

Även här i landet vore det på tiden att söka få till stånd en

dylik reglering. Vi få hoppas att den nuvarande regeringens faderliga öga så småningom också faller på detta problem.

Men för att en prislegering skall bli fullt verksam måste hela landets folk lära sig äta mer fisk. I Sverige har man stor propaganda i gång varje år en s. k. fiskvecka, då hela pressen, hela samhället ljuder av ropet: Ät mer fisk!

Att laga till fisk smakligt är ingen lätt konst. Det är vanligen den tråkiga beredningen som gör att folk drar sig för att äta fisk. I Sverige har man stora demonstrationer i fiskberedning, högtidliga tillställningar med föredrag om fiskens betydelse som folknäringsmedel och avsmakande av olika fiskrätter. Själve kungen och hans hus komma dit och bli fotograferade ätande fisk och lovprisande av det bjudna, som räcker högheterna av ovanligt söta unga damer.

Skulle det inte gå att öppna en dylik kampanj här i Estland? I varje stad, i varje samhälle. Jag ser i andan om Estonias stora salar fyllda av fiskutställning och långa diskar varifrån fisk serveras vid hundrade småbord. Jag ser vår vördade landsfader med sitt brett gemytliga farborsleende — han ser förresten ut som om han förstode sig på god mat — avsmaka en portion bräckt gravlax eller ungsteckt sik.

Om jag själv vore fiskare vid den estlandssvenska kusten och dagligen svor över priserna, skulle jag ta några likar med mig och uppvakta vår landsfader och be honom taga fiskets sak i sin starka hand. Man har klarat svårare frågor i sitt liv och jag tror för min del han skulle låna ett villigt öra åt de estlandssvenska fiskarnes klagan. Men skicka verkligen riktiga fiskargubbar och inte bara ett par söndagsfiskare. Tag med en bunt svenska tidningar med mycket illustrationer från fiskpropagandan och visa landsfadern. Jag vet av egen erfarenhet att ingen går ohörd från vårt landsfaderliga överhuvud.

Carolus.

Processen mot frontkämparna.

Krigsrätten har slutat vittnesförhöret i den pågående processen mot de ledande inom estländska frontmännens förbund. Något för de anklagade gravrande framkom icke. Av förhöret framgick att en del av de anklagade i sina tal hade strängt kritiserat den föregående regeringens verksamhet och även utfarit i hotelser om att ett blodbad skulle uppstå om general Larka icke skulle bli vald till president. Detta bestreds dock av de anklagades vittnen. Ett av de anklagades vittnen från Tartu berättade, att Tartus politiska polis hade granskat medlemsförteckningarna för samtliga dåvarande avdelningar av frontmännens förbund, och att som medlemmar endast intagits sådana personer, om vilka den politiska polisen meddelat att de icke vore brottsliga eller farliga för staten. 160 vittnen ha förhörts.

Sedan detta skrivits har domen avkunnats. 2 ha frikänts och alla de övriga ha dömts till villkorligt fängelsestraff från 6 månader till ett år, d. v. s. de slippa straffet, om förseelsen icke upprepas under loppet av tre år.

Finlands presidentpar i Sverige.

Under sångfestens dagar i Stockholm 14—16 juni var Finlands presidentpar Svinhufvud på officiell visit hos Sveriges Konung. Mottagandet har varit hjärtligt och högtidligt. De båda staternas överhuvuden ha dessutom åhört sångfesten. —

Besöket har dock icke endast inskränkt sig till Stockholm, där bl. a. sociala inrättningar och andra sevärdheter studerats. Presidentparet har även besökt Göteborg, Västerås med Aseas verkstäder. Över allt har mottagandet varit högtidligt och hjärtligt, meddelas i pressen.

Blixt vållar förödelse.

Det rätt starka åskväder, som den 15 ds rådde i södra Finland, nådde på eftermiddagen trakterna Lojo—Nummi, där det rasade

som värst vid 18-tiden. Kl. 18,20 slog blixten ned i en gård. En klotblixt trängde in i byggnaden genom ett fönster, men lyckligtvis befann sig vid tillfället ingen inne, då man begivit sig till huvudbyggnaden för att vänta på aftonteet.

Av löseegendomen i byggnaden där blixtnedslaget ägde rum torde ingenting ha räddats. Byggnaden, som var jämförelsevis ny, uppförd av trä i två våningar och innehöll över ett tiotal rum, nedbrann inom kort till grunden. Också telefonledningarna förstördes, så att brandkår ej kunde alarmeras från Lojo. Angående skadornas storlek föreligga ännu ej uppgifter.

Sådana skador har blixten vållat även på andra ställen. — Då åskvädet natten mellan den 15 och 16 dennes nådde Estlands kuster hade det redan försvagats.

Kriget i Afrika är oundvikligt?

”Daily Telegraphs” diplomatiska korrespondent meddelar, att män i Abeba nu anser kriget med Italien såsom oundvikligt.

Enligt ett meddelande i ”Morning Post” från Dechibuti ha två Fokkerplan för den abessinska regeringen anlänt till staden.

Tyskland begär kolonier.

Ett kolonialmöte har hållits, varvid förre guvernören för tyska Östafrika Schnee i ett anförande förklarade, att tyskarnas sätt att förvalta sina kolonier vunnit allmänt erkännande i världen. ”Vår vidare existens som folk fordrar kolonier och vi fasthålla vid vårt krav för deras återlämnande.” Ståthållaren i Bayern Ritter von Epp tog därefter till orda och förklarade, att Tyskland för närvarande behöver kolonier bättre än förut. ”Vi ha icke någon tid att förlora om vi vilja göra våra anspråk gällande. ty kolonialfrågan är för oss icke en fråga om imperialism utan om försörjning. Vi kunna icke gå med på att Tyskland visserligen förklaras värdigt och be-

rättigat att förvalta kolonier men att man icke vill veta av ett positivt återlämnande. Tyskland har ej heller nytta av något mandat utan fordrar som sitt eget vad inför Gud och människor tillkommer det."

Sommarfest på "Ormsö".

Den 23 juni, Estlands segerfest, försiggick en folklig seger- och midsommarfest på Vormsi i Hullo. En stor skara unga och äldre från ön hade kommit till segerfesten. Icke heller nuckö- och haapsalubor saknades och t. o. m. tallinnasvenskar hade infunnit sig, bl. a. svenska sommargäster.

Pastor Pöhl hälsade i ett stämningfullt kort anförande de närvarande hjärtligt välkomna. Sedan var det omväxlande körsång och deklamation. Vormsi kör uppträdde först och dessutom medverkade manskören från Noarootsi (Nuckö). Synnerligen förtjänstfullt uppträdde Höbrings blandade kör under lärare Vesterbergs ledning — den fick många goda vitsord av sakkunniga. Ett vackert midsommarväder bidrog till att höja stämningen för denna friluftsfest.

Huvudnumret utgjordes av en föreställning på ormsödialekten i flera akter, en frierihistoria i samband med en talka (arbetsfest). Pjäsen var författad av lärare Gärdström, som också ledde föreställningen.

En färd ut till Vormsi vid vackert solsken och härligt sommar-

Prenumeranterna

för andra halvåret uppmannas att insända prenumerationsavgifterna till redaktionen.

Nya Kustbons red.

väder är alltid tilltalande. Är det därtill en folkfest såsom denna gång, så bör man icke försumma tillfället, och som väl var hade man passat på tillfället.

Lärarkurser på Vormsi.

Den 26 juni — 5 juli försiggå lärarkurser på Vormsi i samband med en lärardag för den estlands-svenska lärarkåren.

Vi önska företaget god framgång.

England har gått med på Tysklands villkor beträffande sjöförsvaret.

Huru otroligt det än låter, så har England nu gått med på att Tyskland skall utöka sin krigsflootta till 35 % av Englands. De engelska tidningarna uttala sin belåtenhet över den uppnådda överenskommelsen, och att man är belåten i Berlin är självfallet.

Japanerna hota och insistera.

De japanska militärmyndigheterna insistera på att förhandlingarna om Kinas underskrift under de japanska kraven icke skola föras av diplomaterna och framhålla, att de ämna vidtaga

åtgärder, egnade att leda till en snar lösning av konflikten, om Nanking vidhåller sinnuvarande inställning. Krigsminister Hajashi, som företagit en resa i Mangsjukuo, uttalar att detta land ännu är långtifrån lugnt och att de japanska trupperna dagligen måste kämpa för banditväsendets undertryckande.

Japan vädrar oro också vid ryska gränsen.

Japanska krigsministern Hajashi, som återvänt från en tre veckor lång inspektionsfärd till Mandsjukuo och Nordkina, har för pressrepresanter uttalat, att vid Mandsjukuos gräns stå 200,000 man sovjetryska trupper, under det att de japanska gränsbevakningstrupperna äro jämförelsevis fåtaliga. Någon krigsfara är det dock icke för ögonblicket, även om mindre gränsintermezzon icke alltid kunna förhindras. Till mandattrupperna i Mandsjukuo, vilka år 1931 uppgingo till över 200,000 man, hör för närvarande endast cirka 20,000.

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkrossar, Vägbyggnadsmaskiner, Betongblandare, Torvmaskiner, Bränslekrossar för Torv, Koks och Kol, Pulveriseringsmaskiner, Vindsiktare, Transportapparater, Lastningselevators, Rullager, Rullvagnshjul, Kokillgods, rekommenderas.

AKTIEBOLAGET

ÅBJÖRN ANDERSSON

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel.: Namnanrop: Gjuteriet

Den i Sverige välkända badorten

Haapsalu (Hapsal)

är ovillkorligen den bästa sommarvistelseorten. — Utmärkta och erkända gyttjebad. Hälsa och vila för enskilda och hela familjer!

Billiga villkor. Ekr. 3.50 pr dag för helpension. 4 ggr. dagligen buss- och tågförbindelser med Tallinn.

Närmare upplysningar lämnar Haapsalu kuurordivalitsus.

FÖRSTA INHEMSKA
FÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET

EESTI LLOYD

GRUNDAT ÅR 1919

TALLINN, PIKK 11

EGET HUS. TEL. 430-08, 448-94.

Liv-,
brand-,
olycksfalls-,
inbrotts-,
glas- &
transportförsäkring

Glöm ej

att Ni inbesparar 20% av arbetstiden om Ni använder

ORSA vedsåglblad

Efterfråga dessa i närmaste järnaffär
Tillv: A/B ORSA Såglbladsfabrik,

Ensamförsäljare:

Birger Olssons Järnhandel, Orsa.
Tel. Namnanrop. Telegramadress:
Järnbirger.

Gör Edra inköp av
MJÖLK och MEJERIPRODUKTER
någon av våra butiker. Långtidspasteuriserad
mjölk och prima mejerismör.
Jönköpings Mejeriförening.

AXEL JOHANSSONS
CHARKUTERIAFFÄR, TRANÅS
Rekommenderas. Uppköper Fläsk, Kalv,
Får, Ägg, Smör, Levande slaktdjur.
Telefon 173, Telefon 404.

TAGE HÅKANSSONS
Konditori, Kafé och Wienerbageri Kloster-
gatan 10 - Lund
Rekommenderas
Tel.; Konditoriet 603, Brödbutik, 360

Hotel BORÅS
Rekommenderas.
Vördsamt G. Persson.

Vid besök i Kalmar köpas
CHARKUTERIVAROR
fördelaktigast hos
CARL JOHANSSON
Larmgat. 40, Kalmar, Tel. 12, 10 42.

SPARBANKEN I KARLSKRONA
Grundad 1827.

Betalar högsfa ränta å insatta medel.
Utlämnar lån på förmånliga villkor.

Norrtälje stads och Mellersta
Roslagens Sparbank.
hålles öppen varje helgfri dag kl. 10 f.m.—2 e.m.
Gottgör högsta gällande ränta

E. Petterssons
Möbleringsaffär
Etabl. 1876 GÄVLE Tel. 324 o. 1206 MÖBLER
och MATTOR.

Förstklassiga varor från
Hälsingborgs Mjölcentral
Försäljningsställen i alla stadens delar

VEGA
separatorn är enkel, lättskött, renskummande
och slitstark. Lämnar sina köpare största till-
fredsställelse och valuta. Priset billigt.
Agenter antagas.
Eskilstuna Separator A.-B. ESKILSTUNA

Reserverad annonsplats!

Bästa drivkraft för fartyg

av alla slag är
Marin- J. M. June-
motorn Munkteill
A.-B. JÖNKÖPINGS MOTORFABRIK
Tel. 197, 897 — JÖNKÖPING — Telegr. Motor

A.-B. A. P. JONSSON & Co.
Storgatan 25 * Västervik
Telefoner 57, 373 och 1001. Kontor Stadens och
ortens största parti- och minutaffär i Järnva-
rubranschen

EWEmargarin
hög kvalité
lågt pris

Vart ska' jag gå för att få de bästa och billi-
gaste charkuterivarorna?

Jo till
Einar Johanssons
Charkuteriaffärer
Johannesborg 6, Torget, S. Långg. 26.
Tel. 1582. Kalmar. Tel. 1452.
Gör ett besök och Ni blir belåten!

A.-B. LYNCHES SÖNER
Fiskebäckskil.
Konservfabrik för inläggning av finare
anjovis och sillkonserver. Tel. 15

HUSMÖDRAR!
Begär alltid Hyllans mejeriprodukter
ÅKARP
Smör, Mjölk & Gräddor.

FERD. AHLSTRÖM
Fläsksalteri och Charkuteriaffär
Tel. 43 00 Norrköping Tel. 2 40
Kött-, Fläsk- och Charkuterivaror
i parti och minut

ÖSTBERGS KONDITORIER
Stadens äldsta och bästa. Företag grund. 1872.
Östra Storgatan 9, tel. 131 och 18 25
Västra Storgatan 3, tel. 6 04.
Frukost- och Lunchbrickor.
JÖNKÖPING.

E. W. Just
Blekeri - Färgeri - Merserisation
Tel. 1 48 BORÅS Tel. 21 48

A.-B. GESTRIKLANDS YLLEFABRIK
JÄRBO
FILTAR VADMAL SPORTTYGER

BURE AKTIEBOLAG BUREÅ
(Skellefteå distrikt)
Tillverkare och försäljare:
Sågade och hyvlade TRÄVAROR, LÄDBRÄ-
DER samt vit MEKANISK MASSA

SVEABLANDNING
Rostkaffet i blågula påsarna
tillfredställer alla i parti från
ENGWALL HELLBERG A.-B., GÄVLE

TRELLEBORGS STUVERI A.-B.
TRELLEBORG
Medlem av Södra Sveriges Stuvareförb.
Telegr.-adr. „Stuveribol.“ Tel. 5 56

Olofströms
Rostfria Kokkär
rekommanderas

Kinnaströms Väveri A.-B. Kinna
Randiga och rutiga bomullstyger, Bomullsfla-
nell, Crepe-Frotteer, Poplin, Silkesblustyg
Zefyr, Bolstervar, Cover, Coat, Jacquardbolster
Kadetttyg, Möbelyg.

KUMLA SKOFABRIK
Riks. 54 KUMLA Riks. 54
Rekommenderar sin tillverkning av Grövre o.
Finare SKODON.

Herdina Lindebergs eftr.
Inneh.: Anna Sultan
Stora Torget 3. Linköping Tel. 178
1:sta kl. Konditoriservering
Försäljning av: Choklad, Konfekt,
Bakelser och Småbröd.
Beställningar emottagas.

GEFLE NYA STUVERIAKTIEBOLAG
Gävle
Medlem av Norrlands Stuvareförb.
Telegramadr.: Stoving. Tel. 277

Besök Uärnamo!
OTTO JANSSONS SKOFABRIK
Jakobsdal JÖNKÖPING Telefon 23
Randsydda skodon, Mans- och Goss-
skodon, Slitstarka, Goda passformer.
Efterfråga J—sons skodon. Bör finnas i alla
välsorterade affärer.

DAVIDS JÖGREN
Byggmästare
Tel. 58. Strängnäs.
Utför Nybyggnader och Reparationer. Ritnin-
gar, Kopieringar och Kostnadsberäkningar
Kontrollantskap samt Värderingar.

DEN GYLDENE FREDEN
vid Järntorget, Stockholm
Tel. 10 80 29

ESKILSTUNABODEN
Parti- och Minutaffärer av: Huskvarna Jakt-
och Salongsgevä. Bil- och Cykelgummi, Cykel-
delar. Sportartiklar. Fiskredskap. Bosättnings-
artiklar. Kuvertsilver. Järn- & Byggnadsmaterial.
Väl sorterat lager. Lägsta priser.
Tel. 28, 34. August Johan. on. Växjö.

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR
JÄRNVÄGSRESTAURANTEN
VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig
spritservering. Förstklassig musik. På som-
maren enda platsen i staden för härlig
parkservering. God plats för bilar.

Aktieb. LUDVIG SVENSSON
KINNA
rekommanderar sina välkända till-
verkningar.

KÖTT-, FLÄSK- & CHARKUTERIVAROR
köpas bäst och billigast i
Liljebergs slakteriaffär
Tel. 389. Mariefred

STARKAST och BILLIGAST
är de äkta Svensksallvaror som tillverkas vid
Aktiebolaget Fors Ullspinneri, Nyköping
Prover å jakt-, sport- och uniformstyger
sändas på begäran.
Kemisk tvätt och Obs.! Kommissionär
skönfärgning utföres. på alla större platseer

Gävle Manufaktur A/B
STRÖMSBRO Sverige
Nät till fiskare. Rekommenderas

är namnet, som garanterar verklig
kvalitet å plogar och plogdelar

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,
Norrköping. Tel. 1249.
Utför kemiska analyser och provtagningar.
Inneh.: Civiling. John Wanselin, stadskemist.

MJÖLK är både mat och dryck
och det hälsosammaste av alla födoämnen
HALMSTADSORTENS MEJERIFÖRENING

Landaortens Mejeriförening.
LUND, tel. 123, 1500
Rekommenderar
sina förstklassiga mejeriprodukter.

Prima PORTLAND CEMENT
från
A/B Gullhögens Bruk, Skövde.